

bilim teknik

Cumhuriyet

CUMARTESİ PARASIZ EKI

4 Aralık 2004 Yıl: 18 Sayı: 924

İnsanlar kendilerini niçin zehirler?

Doğanın en büyük fatihi:
Alexander Von Humboldt
Sayfa: 10-11

Öğrenmenin yaşı, nasıl'ı ve zamanı üzerine bir tartışma
Sayfa: 16-17

Yakut Himalayaların ürünü
Sayfa: 6-7

Kış lastiği ile daha kısa fren

Kışın, özellikle sıcaklığın 7 derece ve altına düştüğü zamanlarda bütün dört tekerlekli arabalar, önde ve arkada mutlaka kış lastiği takmalı...

Alpay Lök (*)

1) Kışın kış lastiği kullanılmalı:

Kışın kar yağması, buz olmasa, araç 4x4 ve ABS'li bile olsa, 7 °C'nın altındaki sıcaklıklarda (Almanya'da Kasım - Mart aylarında) mutlaka kış lastiği kullanılmalıdır. Bunun nedeni sadece kış lastiklerinin özel profillerinin olması değildir. Yaz lastiklerinin malzemesi 7C'ın altındaki sıcaklıklarda sertleştiği için yola tutunması azalmaktadır.

Kış lastiklerinin ise üreticilerin Sıcak esnek malzeme daha yumuşaktır ve

mutlaka bilinmelidir.

3) 4x4 araçlar da kış lastiği takmalı:

Kış lastikleriyle donatılmış önden çekişli bir aracın, yaz lastikleriyle donatılmış dört tekerleden çekişli (4x4) bir araçta göre daha güvenli olduğunu herhalde pek azımız biliyoruz. Bunun çok basit bir nedeni var:

Yaz lastikleriyle donatılmış 4x4 bir araç "gittiği" gibi durmaktadır, yani fren sırasında fren mesafesi ağır uzamakta, öte yandan kış lastikleriyle donatılmış tek dingilden çekişli bir araç "gittikinden" daha iyi durmaktadır.

4) Kış lastiği dört tekerleğe takılmalı:

Kış lastiği ülkemizde kışın soğuk geçtiği illerimizde özellikle takas ve otobüs gibi araçlarda kullanılmakta. Ancak yetersiz bilgi veya ekonomik gerekçelerle bu lastikler sadece çekişin olduğu lastiklerde kullanılmaktadır. Yani araç arkadan itişli ise kış lastikleri sadece arka tekerleklere, araç önden çekişli ise sadece ön tekerleklere takılmaktadır. Bu uygulama kuru ve kaygan yollarda riskler taşımaktadır.

Yaz ve kış lastiklerinin birlikte kullanılmasını sakınmalı:

A) Önden çekişli araçlarda önde kış lastiği arkada yaz lastiği kullanılması sakıncalıdır:

Kuru yolda: Fren sırasında ön tekerleklere yüksek blokaj eğilimi, viraj da önden kayma (under-steer) eğilimi viraj dışına çıkma tehlikesi

Kaygan yolda: Fren sırasında arka tekerleklere yüksek blokaj eğilimi. Virajda arkadan kayma (over-steer) eğilimi Arkadan savrulma tehlikesi

Avusturya Otomobil Kurumu ÖAMTC'nin 80 km/h ve kar üzerinde 4x4 bir araçta yaptığı fren testleri sonunda kış lastiği ile 67m, dört mevsim lastiği ile 82m ve yaz lastiği ile 108m fren mesafeleri ölçülmüştür.

soğuk hava şartlarında kuru asfalt, buz veya karda tutunmayı artırmaktadır.

2) Kış lastiği ve fren:

50 km/h hızda ve kar üzerinde yapılan fren testlerinde; durma mesafesi kış lastikleri ile 35 m, yaz lastikleri ile de 43 m ölçülmüştür.

Aynı test buz üzerinde ve 30 km/h hızda yapıldığında durma mesafesi kış lastikleri ile 57m yaz lastikleri ile de 68 m ölçülmüştür.

Yaz lastiği ile kar veya buz üzerinde araç kullanmak isteyen özellikle 4x4 araç sahiplerine (zirce takmak dışında) tavsiyemiz bundan vazgeçmeleri, kendilerinin ve başkalarının can ve mal güvenliklerini tehlikeye sokmamalarıdır. Dört mevsim lastiğinin kış lastiği olmadığı da

B) Arkadan itişli araçlarda önde yaz lastiği arkada kış lastiği kullanılması sakıncalıdır:

Kuru yolda: Fren sırasında arka tekerleklere yüksek blokaj eğilimi. Viraj da arkadan kayma (over-steer) eğilimi Arkadan savrulma tehlikesi

Kaygan yolda: Fren sırasında ön

tekerleklere yüksek blokaj eğilimi. Virajda önden kayma (under-steer) eğilimi Viraj dışına çıkma tehlikesi

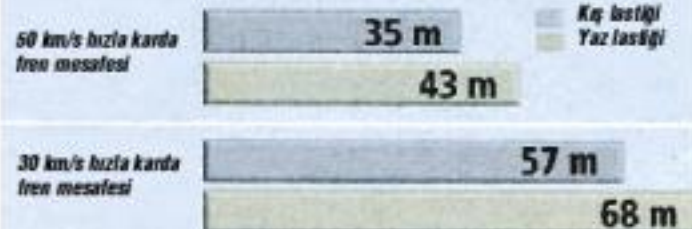
5) Lastikler için 4 x 4 x 4 kuralları:

4 X 4 X 4: Dört lastiğin döndü de aynı marka / model ve aşınma oranında olmalıdır.

4 X 4 X 4: Dört lastiğin döndü de dört yıldan fazla olmamalıdır.

4 X 4 X 4: Dört lastiğin profil derinliği dört mm den az olmamalıdır.

Hayat kurtarıcı metreler

(*) Mak.Y.Mül. alpay@frenetiknik.com
Yazarın Web sayfası: www.pro-winteretiknik.com
www.vcz.de, www.oetm.com